

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата економічних наук, доцента, завідувача кафедри менеджменту
Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова

Сіренка Ігоря Вікторовича

на дисертаційну роботу Кіма Віталія Олександровича

«Стратегічна трансформація морегосподарського комплексу України»,

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії

зі спеціальності 073 – «Менеджмент»

у галузі знань 07 – «Управління та адміністрування»

Подану на рецензування дисертацію виконано в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова, що належить до сфери управління Міністерства освіти і науки України, розташованому у м. Миколаїв. Робота подана на рецензування у 2026 році.

Проведений аналіз поданої на рецензування дисертації, виконаної здобувачем Кімом Віталієм Олександровичем, дав змогу сформулювати наступні узагальнені висновки щодо актуальності обраної теми, змісту дослідження, наукової новизни та практичного значення отриманих здобувачем результатів, та дати загальну оцінку поданому до захисту дослідженню.

Актуальність теми дослідження

визначається поєднанням безпекових, інституційних, євроінтеграційних, технологічних та регіональних викликів, які визначають специфіку стратегічного управління такими складними соціально-економічними системами, як морегосподарський комплекс (далі – МГК) України. Він функціонує та переживає структурні трансформації в умовах нестабільного зовнішнього середовища, причому зазнає суттєвих обмежень унаслідок вторгнення російської федерації, блокування та руйнування інфраструктури, проблемної логістики і загострення інституційних викликів в контексті європейської інтеграції України, цифрової та «зеленої» трансформації її економіки. Таке поєднання умов веде до того, що ефективність МГК визначається не його природно-ресурсний і географічний потенціал, а здатністю до адаптації, інноваційність, ефективність відновлення після кризових впливів. Ці умови роблять невідворотним переосмислення підходів до стратегічного управління МГК України, обґрунтовують потребу у адаптації його управлінських механізмів до сучасних європейських підходів, принципів «блакитної» економіки та вимог безпекової стійкості.

Важливим аргументом на користь практичної значущості дослідження є виділення розриву між сформованою нормативно-правовою базою з регулювання морегосподарської діяльності, регіонального розвитку, цифровізації, європейської інтеграції та відновлення України і відсутністю цілісного організаційно-економічного механізму їх узгодженого практичного застосування. Саме тому науково обґрунтоване формування нової управлінської парадигми розвитку МГК України, заснованої на принципах SMART-спеціалізації, «блакитної» економіки, інноваційності та безпекової стійкості, що поєднує ключові складові МГК, враховує міжсекторальну взаємодію, просторову координацію та інструментарій системного управління прибережними територіями.

Отже, винесені на захист результати дослідження мають вагоме теоретичне й практичне значення, що у достатній мірі підтверджує актуальність та значущість обраної теми дисертаційного дослідження, її відповідність сучасним потребам стратегічного управління МГК України.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота Кіма В.О. пов'язана із науково-дослідними темами Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, зокрема, «Сталий розвиток України та її регіонів в умовах посилення інтеграційних процесів» (номер державної реєстрації № 0115U0001493); «Розвиток механізмів логістичного управління на підприємствах морегосподарського комплексу» (номер державної реєстрації № 0115U003474).

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність, новизна та практичне значення

Ознайомлення зі змістом поданої на рецензування дисертації та наукових публікацій здобувача дає підстави відзначити логічність, послідовність і системність побудови дослідження, взаємопов'язаність його структурних елементів, чітке та взаємопов'язане формулювання мети, об'єкту, предмету й завдань, що значною мірою сприяло отриманню науково обґрунтованих висновків та рекомендацій.

Завдання, поставлені і вирішені здобувачем у рецензованому дослідженні, охоплюють теоретико-методологічні, аналітичні, прикладні та прогностичні

аспекти досліджуваної проблематики, зокрема, поглиблення засад функціонування МГК України як складної соціально-екологічно-економічної системи, що потребує стратегічної трансформації; узагальнення світового досвіду трансформації морегосподарської діяльності; обґрунтування екосистемного механізму стратегічної трансформації МГК; комплексне оцінювання МГК та його взаємодії із соціально-економічними системами прибережних адміністративно-територіальних одиниць; розробка комплексного плану стратегічної трансформації МГК та прибережних регіонів України на основі інтегрованої безпеково-центричної моделі управління у контексті повоєнного відновлення (на прикладі Миколаївської області).

Здобувачем здійснено комплексне опрацювання інформаційних джерел з питань стратегічного управління, трансформаційних процесів, функціонування морської індустрії, регіонального розвитку та повоєнного відновлення. Інформаційна та джерельна база дослідження охоплює наукові розвідки вітчизняних і зарубіжних вчених, нормативно-правові акти України та Європейського Союзу, стандарти сталої «блакитної» економіки, аналітичні доповіді провідних міжнародних організацій, офіційні статистичні матеріали Держстату України, аналітичні дані Державного Підприємства «Адміністрація морських портів України» та Громадської спілки «Морський кластер України», матеріали міністерств, відомств і обласних адміністрацій прибережних регіонів – усього 181 найменування. Широка інформаційна база дозволила не тільки забезпечити високий рівень аргументованості теоретичних положень, що виносяться автором на захист, а й використати їх при трансформації підходів до стратегічного управління МГК України з урахуванням виявлених розривів між існуючою нормативно-правовою базою функціонування МГК України та його реальним контекстом.

Надані автором рекомендації впроваджені в управління прибережними громадами, діяльність інституцій та підприємств МГК України та в освітній процес. Особливої цінності практичним рекомендаціям надає залучення первинних даних, отриманих автором особисто під час проведення соціологічного дослідження та експертного опитування представників менеджменту підприємств МГК, публічної влади та наукової спільноти, що підтверджують достовірність здійснених розрахунків та авторських узагальнень.

Застосований автором методичний інструментарій включає такі методи: загальнонаукові, ретроспективні та компаративні, бенчмаркінг, нормативний, соціологічний і стратегічний аналіз, SWOT- та TOWS-аналіз, структурно-

функціональне та сценарне моделювання, графічні, процесні й програмно-цільові методи, що відповідає поставленим завданням та дає змогу комплексно дослідити МГК України як складну соціально-екологічно-економічну систему. Використання зазначених методів сприяло отриманню обґрунтованих наукових результатів і формуванню відповідних практичних рекомендацій.

Обґрунтованість отриманих в процесі дослідження наукових результатів підтверджується їхньою належною апробацією на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, а також їхньою публікацією у фахових виданнях України та міжнародних наукових журналах.

Сукупність опрацьованої джерельної та інформаційної бази, використаного методичного інструментарію та належних результатів апробації дає підстави вважати отримані здобувачем наукові положення, висновки та рекомендації достатньо обґрунтованими, а дисертаційне дослідження – цілісним самостійним, оригінальним та завершеним дослідженням, спрямованим на вирішення актуального науково-практичного завдання стратегічної трансформації МГК України.

Новизна наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Наукова новизна одержаних у дисертації результатів визначається комплексним характером дослідження стратегічної трансформації МГК України як складної соціально-екологічно-економічної системи та сформована на теоретико-концептуальному та організаційно-управлінському рівнях.

Насамперед заслуговує на увагу запропоноване автором трактування МГК як складної адаптивної мультисекторної системи економічних, технологічних, соціальних та екологічних взаємодій, що виходить за межі традиційного галузевого підходу та створює методологічне підґрунтя для застосування екосистемного підходу, принципів адаптивності, резильєнтності та міжсекторальної взаємодії в системі стратегічного менеджменту.

Науковий інтерес становить також сформована автором ієрархічна модель співвідношення категорій «трансформація», «модернізація», «реформування» та «розвиток». Позитивної оцінки заслуговує й застосування інституційно-системно-транзитивного підходу до дослідження трансформаційних процесів,

який враховує специфіку воєнних ризиків, перспективи повоєнного відновлення та європейської інтеграції України.

Значна частина заявленої новизни результатів дисертаційного дослідження має прикладний характер. До таких результатів передусім належать розроблена Дорожня карта стратегічної трансформації МГК України (відпрацьована на прикладі Миколаївської області), функціонально-структурна архітектура управління із запропонованою Регіональною платформою міжсекторальної взаємодії, а також інструментарій реалізації трансформаційних змін за цифровим, ресурсним і соціально-інтеграційним векторами. Безперечною перевагою цих здобутків автора є їхня орієнтація на практичні потреби підприємств МГК, органів публічної влади та прибережних територіальних громад в умовах воєнних ризиків і перспектив повоєнного відновлення. Особливо актуальним вбачається прагнення автора поєднати антикризове й стратегічне управління, інфраструктурне відновлення, міжсекторальну координацію та екологічно-економічну трансформацію в єдиній управлінській системі.

Проведений аналіз дає підстави позитивно оцінити наукову новизну та практичну цінність дисертації, оскільки запропоновані автором результати не обмежуються уточненням окремих категорій, а формують цілісне управлінське бачення стратегічної трансформації МГК в умовах невизначеності та високого рівня безпекових викликів. До найбільш вагомих здобутків слід віднести визначення МГК як складної адаптивної мультисекторної системи, розвиток теоретичних засад його стратегічної трансформації, а також формування інноваційних підходів до організації управлінської взаємодії між МГК та територіальними одиницями. Водночас розроблена Дорожня карта, сценарні моделі та авторський інструментарій відрізняються вираженою прикладною спрямованістю й створюють дієве підґрунтя для прийняття управлінських рішень у процесах відбудови та розвитку прибережних регіонів України.

Разом із тим, ретельний розгляд роботи дозволив чітко розмежувати отримані результати за рівнем їхнього наукового внеску та адаптивного характеру. Зокрема, інтеграція інструментів стратегічного аналізу та прогнозування має переважно характер розвитку й адаптації існуючого методичного апарату до галузевої специфіки, висновок щодо безальтернативності екосистемно-трансформаційного сценарію потребує додаткової аргументації, а базові положення концепції «соціальної ліцензії на діяльність» адаптовані автором до українських реалій на основі вже

сформованих у міжнародному науковому дискурсі. Втім, зазначені зауваження не нівелюють загальної наукової цінності дослідження, а лише вказують на напрями подальшої дискусії. Загалом представлені результати характеризуються теоретичною цілісністю, методологічною обґрунтованістю та роблять вагомий внесок у розвиток теорії стратегічного менеджменту і практики управління стратегічними трансформаційними процесами складних соціально-екологічно-економічних систем.

Теоретична та практична цінність наукових результатів дисертації

Наукові результати наданої на рецензування дисертації мають вагоме теоретичне та практичне значення для розвитку сучасної теорії та практики стратегічного управління трансформацією МГК в умовах нестабільності високого рівня безпекових ризиків.

Теоретична цінність дисертаційної роботи полягає у розвитку концептуальних засад стратегічного управління трансформаційними процесами у складних соціально-екологічно-економічних системах.

Вагомим теоретичним здобутком є запропоноване автором бачення МГК як складної адаптивної мультисекторної системи, що функціонує на основі взаємодії економічних, технологічних, соціальних та екологічних компонентів на засадах самоорганізації, спільної відповідальності та проактивного реагування на виклики.

Теоретичне значення мають також запропонована модель ієрархічного взаємозв'язку таких категорій суспільно-територіальних змін, як «трансформація», «модернізація», «реформування» та «розвиток» у контексті екстремальних зовнішніх викликів та розвиток методологічних підходів до дослідження трансформаційних процесів з урахуванням інституційних змін, воєнних ризиків, повоєнного відновлення та європейської інтеграції України.

Прикладна цінність дослідження визначається формуванням удосконаленого аналітичного та сценарного інструментарію реалізації стратегічної трансформації, а також інваріантного організаційно-управлінського алгоритму реалізації стратегічних змін (Дорожньої карти), які дозволяють забезпечити стійкість, адаптивність та ефективність стратегічного управління трансформаційними процесами в МГК та сприяють імплементації у діяльність приморських громад європейської парадигми «блакитної» економіки, а у практичну діяльність суб'єктів господарювання – концепції «соціальної ліцензії»

на діяльність» (SLO). Запропонована функціонально-структурна архітектура Регіональної платформи міжсекторальної взаємодії дозволяє створити інституційний центр для консолідації обмежених ресурсів стейкхолдерів, узгодження управлінських рішень і формування передумов для відновлення та сталого розвитку прибережних територій.

Практичне значення наукових результатів визначається можливістю використання сформованих у дисертації науково-практичних рекомендацій, сценарних моделей та органами державної влади та місцевого самоврядування прибережних областей України при розробці стратегій повоєнного відновлення і програм регіонального розвитку, а також у практичній діяльності підприємств МГК й суміжних галузей.

Підтвердженням практичної значущості окремих результатів дослідження є їхнє впровадження у діяльність відповідних організацій та органів влади, використання їх у навчальному процесі, що підтверджується відповідними довідками про впровадження.

У цілому результати, отримані автором наданої на рецензування дисертації, мають комплексний теоретико-прикладний характер і можуть бути використані як у подальших наукових пошуках щодо проблем стратегічного управління трансформацією складних систем, так і в практиці управління МГК та прибережними територіями. Їхня особлива цінність полягає в орієнтації на сучасні безпекові умови та євроінтеграційний контекст, модернізацію, цифровізацію та впровадження принципів «блакитної» економіки. Водночас практична цінність результатів дослідження може зрости за умови їхньої подальшої апробації в інших прибережних регіонах України та адаптації механізмів інституційного й ресурсного забезпечення трансформаційних процесів.

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності

Текст наданої на рецензування дисертації та наукові публікації, у яких автором відображено основні результати дослідження, не містять порушень принципів академічної доброчесності. У наукових працях, опублікованих у співавторстві, використані тільки ті ідеї, положення та результати розрахунків, що є результатом особистих наукових досліджень автора. Використанні здобувачем окремі ідеї, результати і тексти інших авторів мають відповідні посилання й присутні у списку використаних джерел.

Оцінка структури та обсягу дисертації

Надана на рецензування дисертаційна робота Кіма В. О. складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку зі 181 використаного джерела й додатків. Загальний обсяг дисертаційної роботи становить 257 сторінок, з яких 195 сторінок основного тексту.

У першому розділі автором виконано аналіз сучасного стану наукової проблеми управління стратегічною трансформацією МГК в умовах безпекових ризиків та перспектив повоєнного відновлення на основі принципів «блакитної» економіки; удосконалено категорійний апарат за темою дослідження та інтегровано існуючий інструментарій стратегічного менеджменту для виконання поставлених завдань, що служить базою для визначення напрямків подальших досліджень.

Другий розділ присвячено аналізу сучасного стану МГК України, проблем і перспектив його стратегічної трансформації; у дослідженні використаний розроблений автором комплекс сучасних методів стратегічного аналізу та передбачення.

У третьому розділі запропоновано авторські прикладні моделі та запропоновані конкретні практичні рекомендації щодо вдосконалення стратегічного управління трансформацією морської галузі.

На цій підставі можна зробити висновок, що дисертація здобувача Кіма Віталія Олександровича на тему «Стратегічна трансформація морегосподарського комплексу України» є завершеною науковою працею, в якій досягнута поставлена мета та вирішені складні комплексні наукові завдання.

Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих працях

Наукові результати проведеного дослідження, які містяться в дисертаційній роботі, отримані автором особисто.

Опубліковані праці відображають основні положення дисертації, її наукову новизну, теоретичні положення та практичні результати. Основні результати дисертаційного дослідження Кіма В.О. висвітлені у наукових публікаціях автора, серед яких 5 статей (з яких 1 – у закордонному журналі, який індексується в наукометричній базі Web of Science) і 3 матеріали міжнародних та

всеукраїнських науково-практичних конференцій. У наукових працях, опублікованих у співавторстві, автором висвітлені лише отримані особисто результати; водночас, із наукових праць, що були опубліковані у співавторстві, в дисертації використані тільки ідеї та положення, які становлять особистий внесок здобувача. Загальний обсяг публікацій – 2,32 друк. арк., з яких 1,45 друк. арк. належать особисто автору.

Кількість і рівень публікацій, а також повнота висвітлення результатів відповідають встановленим вимогам.

Оцінка змісту дисертації

Дисертація характеризується чіткістю постановки мети і завдань, відповідною меті і завданням логічною структурою, внутрішньою цілісністю та завершеністю змісту.

У першому розділі систематизовані теоретичні засади стратегічної трансформації та побудована ієрархічна модель взаємозв'язку категорій «розвиток», «трансформація», «реформування» та «модернізація»; обґрунтована дефініція МГК як «складної адаптивної мультисекторної системи...»; в результаті аналізу нормативно-правового поля виявлено розриви між правовими актами, що гальмують розвиток МГК та споріднених галузей; ідентифіковані продукти секторів МГК з потенційно високою доданою вартістю як фокуси цілеспрямованої підтримки при стратегічній трансформації МГК України; запропонований інституційно-системно-транзитивний конструкт вивчення трансформаційних процесів у МГК.

У другому розділі здійснена комплексна діагностика поточного стану МГК України, яка підтвердила пріоритет безпекового фактору трансформації та моделей антикризової стійкості; експертним методом підтверджене теоретичне припущення щодо безальтернативності радикальної модернізації МГК на засадах «блакитної» економіки та кластерізації; розвинуто виявлення проблем у механізмі міжсекторальної взаємодії МГК та споріднених галузей на прибережних територіях; доведено, що стратегічна трансформація МГК України має інституційно базуватися на синергії французького та канадського досвіду (розбудові горизонтальних зв'язків та децентралізованому співуправлінні), а технологічно – на південнокорейський досвід впровадження Smart- систем.

В третьому розділі ідентифіковано основні імперативи стратегічної трансформації МГК; запропоноване створення інституційного середовища для

реалізації просторових аспектів стратегічної трансформації на принципах інтегрованого управління прибережними зонами (ICZM) – Регіональної платформи міжсекторальної взаємодії; змодельовані сценарії стратегічної трансформації МГК України (інерційний, мобілізаційно-безпековий та екосистемний) й визначена їхня ймовірність; розроблена Дорожня карта стратегічної трансформації МГК та прибережних територій (на прикладі Миколаївського регіону) з можливістю її розширення та адаптації до умов інших прибережних регіонів.

Зміст дисертаційного дослідження викладено послідовно та аргументовано, стиль подання матеріалу відповідає вимогам наукового та літературного мовлення. Висновки до кожного розділу є логічними та відповідають отриманим у відповідних розділах результатам.

Дисертація виконана державною мовою, її оформлення відповідає вимогам Наказу МОН України «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій» від 12.01.2017 року № 40

Дискусійні положення та зауваження до дисертації

Враховуючи у цілому позитивну оцінку дисертації Кіма Віталія Олександровича, обґрунтованість основних положень її наукової новизни, висновків та рекомендацій, доцільно звернути увагу на деякі дискусійні аспекти:

1. В теоретичній частині роботи посилення на першоджерела авторства іноземних дослідників носять на думку рецензента більш ілюстративний характер відносно проблематики рецензованого дослідження, характеризують найсучасніші точки зору і теоретичні здобутки науковців і практиків, значно ширші за окреслені тему і завдання дослідження (як от розглянуті на стор. 45-51). В той же час бажано розширити джерельну базу саме класичних праць з таких теоретико-концептуальних підходів, як динамічних спроможностей, організаційної резильєнтності, складних адаптивних систем, екосистемного стратегічного управління, інституційної теорії та теорії організаційних трансформацій.

2. При проведенні аналізу структури МГК за функціонально-секторальним принципом з метою виявлення пріоритетних напрямків підтримки та стимулювання під час трансформації автором виділені окремі сектори й визначені їхні попарні перетини і центральна зона як області особливої уваги.

Вважаємо за доцільне проаналізувати області перетину трьох секторів (наприклад, А+Б+В – «зелена» модернізація морської логістики; А+Б+Г – інноваційна трансформація морської та приморської інфраструктури; А+В+Г – екологічно орієнтовані морські виробничі технології; Б+В+Г – морські екологічні інновації), які можуть мати вищий пріоритет для підтримки та реалізації трансформацій порівняно із попарними перетинами.

3. У п.2.1 аналітичної частини дослідження автором наголошено на суттєвій «портоцентричності» та «агроцентричності» загальнодоступної інформаційної бази стосовно МГК України. У вказаному пункті характеристиці морського транспорту приділено прибіл. 3,5 сторінки, агрохарчовому сектору – 1,5, туристичній галузі – 1 сторінка, суднобудуванню як виробництву – 0,5 сторінки, проблемам екології – менше 0,5 сторінки, офшорній енергетиці – 7 рядків, а освітньо-інноваційним можливостям взагалі не приділено уваги. Враховуючи наявність ширшої бази фактичних даних, дотичність автора до Стратегій розвитку приморських регіонів України, розроблених за останні роки, нормативно-правових ініціатив суттєвим посиленням роботи було б більш широке коло залучених до аналізу матеріалів, у т.ч. стосовно інших крім агрохарчового та транспортно-логістичного секторів, наприклад, туристично-рекреаційного, енергетичного тощо, які зафіксовані у Морській доктрині України.

4. У п.2.2 аналітичної частини автором наведені результати власного експертного опитування, яке проводилося з метою «оцінки реального стану інфраструктури та потенціалу суб'єктності прибережних територіальних громад у межах «блакитної» економіки». Відповідно була вибудована й структура експертної групи. На нашу думку, в цій структурі помітний ухил у представництво публічної влади на шкоду науковій та бізнес-спільноті. Вважаємо методологічну припустимість превалювання у структурі спеціально сформованої якісної експертної вибірки представників публічної влади та міжсекторальних об'єднань лише за умови її створення методом цільового відбору з урахуванням інституційної складності досліджуваної проблеми під час воєнного стану, оскільки саме ці суб'єкти визначають вектор регіональної політики та формують інституційні умови функціонування прибережних територій.

5. Покращенню обґрунтованості отриманих прикладних результатів посприяло б, якби автор у п. 2.3 другого розділу ширше дослідив та проаналізував світовий досвід саме щодо управління стратегічними

трансформаціями МГК. Це дозволило б адаптувати не виявлений автором позитивний досвід або додатково підтвердити висновки і пропозиції автора, надані у третьому розділі (п. 3.3, стор. 205-207, 210-214) щодо використання південнокорейського (п. 2.3, стор. 143-144, 156-158), канадського (п. 2.3, стор. 141-142, 152-153) та французького (п. 2.3, стор. 144-148, 152-153) досвідів у вітчизняні правове поле та середовище господарювання з урахуванням поточних безпекових викликів і стратегічних пріоритетів. Також виглядає дивним, що автор не наголошує на врахуванні у пропозиціях проаналізованого у п. 2.3 норвезького (стор. 148-150), ісландського (стор. 150-151) та нідерландського (стор. 154-156) досвідів.

6. У п.3.1 проектного розділу роботи автором пропонується створення Регіональної платформи міжсекторальної взаємодії як ключового інституціонального елементу управління стратегічними трансформаціями МГК України, що має цифровий характер. Вважаємо за доцільне чіткіше визначити її відмінність від уже існуючих регіональних координаційних та кластерних інституцій, механізми взаємодії з регіональними морськими радами, органами публічної влади, суб'єктами господарювання тощо, повноваження та джерела ресурсного забезпечення.

Водночас, зазначені недоліки та дискусійні положення значною мірою характеризують авторський підхід й не знижують її загальної позитивної оцінки представленої роботи. Вивчення матеріалів дисертаційного дослідження свідчить про її комплексний пошуковий характер та творчий підхід автора до вирішення поставлених завдань.

Загальний висновок

Дисертаційне дослідження на тему «Стратегічна трансформація морегосподарського комплексу України», виконане Кімом Віталієм Олександровичем та подане на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент», являє собою завершену самостійну наукову працю, в якій розвинуті теоретичні положення й удосконалено методичні засади стратегічного управління та вироблені рекомендації прикладного характеру щодо створення систем управління трансформаційними процесами в МГК України в умовах

воєнних ризиків та інфраструктурних проблем. Вона характеризується достатнім рівнем обґрунтованості отриманих результатів.

На підставі аналізу наукової новизни, теоретичного та практичного значення, достовірності отриманих висновків і рекомендацій, актуальності теми дослідження можна зробити висновок про його відповідність вимогам наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософи та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» із змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів України № 341 від 21 березня 2022 року; № 502 від 19.05.2023; № 507 від 03.05.2024), а його автор Кім Віталій Олександрович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 073 – «Менеджмент».

Рецензент:

кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри менеджменту
Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова

Ігор СІРЕНКО